

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE MUZEUM SZTUKI W ŁODZI ZA 2021 R.

I Wystawy i działania edukacyjne

a) Wystawy

ms¹: ul. Więckowskiego 36, ms²: ul. Ogrodowa 19

Ekspozycje stałe:

1. Atlas nowoczesności. Kolekcja sztuki XX i XXI wieku

ms², sale na 1, 2 i 3 piętrze

ul. Ogrodowa 19

otwarcie: 24.01.2014 – 20.06.2021

kurator: Jarosław Suchan i Zespół

„Atlas nowoczesności” to wystawa pozwalająca w nowy sposób spojrzeć na kolekcję Muzeum, będąca opowieścią o nowoczesności i jej znaczeniu dla nas dzisiaj. Ekspozycja jest próbą zrozumienia i zobrazowania za pomocą sztuki podstawowych, istotnych dla nowoczesnego świata zjawisk i pojęć, takich jak eksperyment, kapitał, norma, emancypacja, postęp czy rewolucja, a także pytaniem o to, jak zmieniał się charakter tych zjawisk i jak dalece kształtują one dzisiejszą rzeczywistość.

Atlas nowoczesności. Ćwiczenia

ms², sale na 1, 2 i 3 piętrze

ul. Ogrodowa 19

otwarcie: 1.10.2021

kuratorzy: Jarosław Suchan, Jakub Gawkowski, Paulina Kurc-Maj, Daniel Muzyczuk, Paweł Polit, Katarzyna Słoboda, Joanna Sokółowska

Wystawa „Atlas nowoczesności. Kolekcja sztuki XX i XXI” wieku została zamknięta 20 czerwca 2021, by w przeorganizowanej wersji mogła zostać udostępniona publiczności jako „Atlas nowoczesności. Ćwiczenia”. Stanowi ona nie tylko kontynuację wystawy zainaugurowanej w 2014 roku. To także kolejny etap rozpoczętych już kilkanaście lat temu prac nad kolekcją Muzeum Sztuki, których celem jest badanie, reinterpretacja i aktualizowanie znaczeń znajdujących się w niej dzieł. Kolejne prezentacje – od 2008 roku wystawiane w nowej siedzibie Muzeum Sztuki, ms² – zrywają zarówno z chronologicznym układem dzieł, jak i ideą wystawy stałej.

2. Sala Neoplastyczna. Kompozycja otwarta – nowa odsłona

ms¹, 2 piętro

ul. Więckowskiego 36

otwarcie: 26.04.2019 – 29.08.2021

kuratorzy: Jarosław Suchan we współpracy z Danielem Muzyczukiem, Aleksandrą Jach i Marią Morzuch

Premiera projektu „Kompozycja otwarta” odbyła się w 2010 roku. Od tego czasu Sala Neoplastyczna, która stanowiła niegdyś centrum wystawy kolekcji Muzeum, stała się katalizatorem i punktem odniesienia dla działań współczesnych artystów. W aktualnej odsłonie projektu w dialog z Salą, czy szerzej w dialog ze sztuką Strzemińskiego i Kobra, wchodzi prace m.in. Daniela Burena, Liama Gillicka, Moniki Sosnowskiej, RH Quaytman i Céline Condorelli.

Ekspozycje czasowe:

1. Płonący dom. Wybór z kolekcji Antoine'a de Galberta

ms¹, ul. Więckowskiego 36, 1 piętro

2.10.2020 – 10.01.2021

kuratorka: Maria Morzuch

Wystawa ukazywała współczesne ogniska konfliktu w świecie oraz tragedie i historię XX wieku, stanowiła rejestrację amplitudy dziejów manifestujących się raz jako ponadosobowe monstrum historii, kiedy

indziej zaś pod postacią portretów wiekowych twarzy, na których wyryty jest ślad doświadczeń pojedynczego życia. Prezentowane prace pochodziły z kolekcji Antoine'a de Galberta. Wystawa była częścią Fotofestiwalu.

2. Notes ryski. Śladem linii Wacława Szpakowskiego

ms¹, ul. Więckowskiego 36, parter

23.10.2020 – 28.02.2021

kuratorka: Inga Lāce (LCCA)

kurator ze strony MS: Jakub Gawkowski

Wystawa „Notes ryski. Śladem linii Wacława Szpakowskiego” za punkt wyjścia brała życie i twórczość Wacława Szpakowskiego (1883-1973), szczególną uwagę skupiając na początkach XX wieku, gdy artysta mieszkał i studiował w Rydze. Otwierała w ten sposób przestrzeń do dialogu, do którego zapraszała także twórców z innych pokoleń, by – wydobywając wątki zbiegające się w praktyce artystycznej Szpakowskiego – zainicjować nowe sojusze i spotkania, wykraczające poza horyzont określony przez czas i miejsce życia samego artysty.

3. Podróże do miejsc z widokiem na końcu światów. Galeria Czynna w Muzeum Sztuki / 02: Alek Sarna

ms¹, ul. Więckowskiego 36, parter

6.11.2020 - 10.01.2021

kuratorzy: Łukasz Ogórek, Marcin Polak i Tomasz Załuski

Projekt Alka Sarny „Po co patrzeć na hybrydy? CRISPR Charismatic Species” był drugą instalacją w ramach cyklu „Podróże do miejsc z widokiem na końcu światów. Galeria Czynna w Muzeum Sztuki”. Poruszając się na pograniczu sztuki, nauki i techniki, Sarna sprawdzał moc fikcyjnych narracji i ich wpływ na nasze rozumienie świata. Punktem wyjścia instalacji były rozważania nad wiarygodnością wiedzy naukowej, skutecznością nowych form biowładzy, które pojawiły się wraz z rozwojem technologii, a także pytanie o przyszłe formy kolonializmu związane z ekspansją systemu kapitalistycznego.

4. Podróże do miejsc z widokiem na końcu światów. Galeria Czynna w Muzeum Sztuki / 03: Jan Baszak i Wiktoria Walendzik

ms¹, ul. Więckowskiego 36, parter

4.12.2020 - 10.01.2021

kuratorzy: Łukasz Ogórek, Marcin Polak i Tomasz Załuski

Projekt Jana Baszaka i Wiktorii Walendzik „Łagodne, spokojne cieszenie się chwilą obecną” był trzecią odsłoną cyklu „Podróże do miejsc z widokiem na końcu światów. Galeria Czynna w Muzeum Sztuki”. Instalacja stanowiła swoistą „psią witrynę” lub „psią widokówkę” zaprojektowaną w odpowiedzi na sytuację pandemii – ponurą, depresyjną i zniechęcającą do działania. Umieszczone w przeszkolonej przestrzeni wystawienniczej, zwierzęta mogły więc odgrywać rolę awatarów, dzięki którym ludzie zachowywali symboliczną bliskość, pokonując ograniczenia narzucone przez sytuację.

5. Prototypy 04: Agata Siniarska. „Osuwisko”

ms², ul. Ogrodowa 19, parter

2.02 – 11.04.2021

kuratorka: Katarzyna Słoboda, Agata Siniarska

Wystawa Agaty Siniarskiej i Katarzyny Słobody „Osuwisko”, będąca czwartą odsłoną cyklu „Prototypy” tworzonego na bazie kolekcji Muzeum Sztuki, badała – często umykające naszej wizualnej percepcji – materialne aspekty tworzenia i istnienia dzieł sztuki, a także ich dwojaki potencjał: jako archiwum procesów pamięci i zapominania, zdolności do zachowywania i niszczenia struktur zastanego świata.

6. Jasmina Cibic. Pałac

ms¹, Więckowskiego 36, wejście od Gdańskiej 43, 1 piętro

21.05 – 29.08.2021

kuratorka: Agnieszka Pindera

Jasmina Cibic przekształciła galerię na pierwszym piętrze dawnego pałacu u zbiegu ulic Więckowskiego i Gdańskiej w Łodzi w opowieść o solidarności w obliczu kryzysu, ale także o sztuce manipulacji. Snuła ją za pomocą filmu, fotografii, rzeźb oraz dźwięku. Punktem wyjścia dla wystawy był film zatytułowany „Dar”. Za pomocą alegorii Cibic testuje w nim koncepcję, zgodnie z którą poprzez sztukę można przeciwdziałać

polaryzacji społecznej. W amfiladzie pałacowych pokoi zgromadzone zostały także wizerunki innych darów przekazanych w dowód wiary we wspólne ideały. Na wystawie po raz pierwszy pokazany był fotograficzny portret Międzynarodowej Kolekcji Sztuki Nowoczesnej.

7. *Czula uwaga. Urszula Czartoryska wobec fotografii*

ms², Ogrodowa 19, parter

28.05– 5.09.2021

kuratorki: Maria Franecka, Marta Szymańska

Wystawa w prezentowała publiczności postać i praktykę wybitnej kuratorki i krytyczki sztuki. Jej badania, teksty i ciekawość fotografii we wszystkich przejawach ukształtowały nie tylko kolekcję muzeum, ale także całe pokolenie polskich artystek i artystów. Bogata kolekcja fotografii Muzeum Sztuki – ponad 3000 dzieł, z których wystawa prezentowała 170 – dawała możliwość pokazania ciągłości poszukiwań artystycznych i rozwoju wybranych postaw twórczych od końca XIX do początku XXI wieku. Pozwoliła także prześledzić ewolucję medium opisywanego przez Czartoryską jako „niepowtarzalny środek porozumienia”. Wystawa powstała we współpracy z Fotofestiwarem.

8. *Erroryzm. Agnieszka Kurant*

ms¹, Więckowskiego 36, wejście od Gdańskiej 43, parter

11.06 – 7.11.2021

kurator: Jakub Gawkowski

Sztuka Agnieszki Kurant bada to, co niewidoczne: przepływy wirtualnego kapitału, niewidzialną pracę, ukryte formy wyzysku oraz fikcje, które budują rzeczywistość. Metody tworzenia dzieł oraz ich formy służą artystce do spekulacji na temat przyszłości pracy i kreatywności, a także do obserwacji zacierającej się granicy pomiędzy tym, co naturalne i syntetyczne, ludzkie i nieludzkie. Wystawa „Erroryzm” skupia się na jednocześnie twórczej i niszczącej roli błędu w obliczu współczesnej automatyzacji i algorytmizacji. Wystawa powstała we współpracy z Fotofestiwarem.

9. *Praca, praca, praca (praca). Céline Condorelli i Wendelien van Oldenborgh*

ms¹, Więckowskiego 36, wejście od Gdańskiej 43, 2 piętro

18.06–5.09.2021

kuratorzy: Daniel Muzyczuk, Joanna Sokółowska

Wystawa Céline Condorelli i Wendelien van Oldenborgh była zarazem spotkaniem twórczości dwóch artystek, jak i efektem ich współpracy nad projektem dla Muzeum Sztuki w Łodzi. Rozwijała się on wokół najważniejszej przestrzeni muzeum, czyli zaprojektowanej w 1947 roku przez Władysława Strzemińskiego Sali Neoplastycznej. Praktyki artystek spotkają się w korzystaniu z archiwum nowoczesności: modernistycznej architektury, dizajnu, muzeów, fabryk, centrów kultury, teatrów robotniczych czy produkcji filmowej.

10. *Ziemia znów jest płaska*

ms¹, Więckowskiego 36, wejście od Gdańskiej 43, 1 piętro

24.09.2021 – 16.01.2022

kurator: Jakub Gawkowski

Płaska ziemia – traktowana jako metafora, eksperyment myślowy i historyczny mit – staje się punktem wyjścia do refleksji na temat zmieniającej się roli nauki i komunikacji we współczesnym świecie. Wystawa oddaje głos artystkom i artystom, którzy w swojej praktyce analizują pozornie wykluczające się światopoglądy oraz ujawniają infrastruktury technologiczne, systemy polityczne i relacje społeczne wpływające na naszą wiedzę i interpretację rzeczywistości.

11. *Leopold Buczkowski. Przebłyki historii, przelotne obrazy*

ms², Ogrodowa, parter

29 października 2021 – 13 lutego 2022

Kurator: Paweł Polit

Wystawa jest pierwszą całościową prezentacją twórczości plastycznej tego Leopolda Buczkowskiego. Prezentacja ta stała się możliwa dzięki niedawnemu pozyskaniu przez Muzeum Sztuki w Łodzi niemal całej spuścizny artystycznej Buczkowskiego. Wystawa obejmuje wybór prac Leopolda Buczkowskiego uporządkowanych według wątków lub pojęć pojawiających się w jego pismach. Rysunki i fotografie z lat 30.

ukazują sceny z życia i krajobraz Podola lat 30. Rysunki z lat 40. są zapisem destrukcji tego świata, przywołują atmosferę grozy wojennej. Prace o charakterze groteskowym ukazują jak w krzywym zwierciadle paradoksy nowożytnej i dwudziestowiecznej historii. Zbiór obrazów abstrakcyjnych Buczkowskiego można uznać za odpowiednik jego eksperymentów prozatorskich. Rzeźby ukazują postacie z przekazów ludowych, przywołują traumę przeżyć wojennych.

12. Awangardowe muzeum

ms¹, 2 piętro

ul. Więckowskiego 36

15 października 2021 – 27 lutego 2022

kuratorzy: Agnieszka Pindera i Jarosław Suchan

Wystawa „Awangardowe muzeum” to pierwszy na świecie projekt pozwalający równolegle prześledzić historię czterech niezwykłych inicjatyw: rosyjskiej sieci Muzeów Kultury Artystycznej, hanowerskiego Kabinet der Abstrakten, założonego w Nowym Jorku Société Anonyme Inc. oraz powstałej w Łodzi Międzynarodowej Kolekcji Sztuki Nowoczesnej grupy „a.r.”. Za wszystkimi stali artyści, których łączyła niechęć do muzeów rozumianych jako świątynie służące kultywowaniu przeszłości. Działając niezależnie od siebie, starali się wypracować nową formułę, dzięki której muzeum miało się stać laboratorium nowej sztuki i nowych sposobów obcowania z nią. Wystawa realizowana była w ramach Programu „Niepodległa”.

Muzeum Pałac Herbsta, Oddział Muzeum Sztuki w Łodzi

Ekspozycje stałe:

1. *Pałac Herbsta. Sztuka dawna w nowym wymiarze*

otwarcie: 20.09.2013

kuratorka: Dorota Berbelska

Pałac Herbsta to miejsce nierozzerwalnie związane z losami rodziny Herbstów i Scheiblerów, zaliczanych do najbogatszych i najbardziej wpływowych rodzin łódzkich przemysłowców. Projekt wystroju pomieszczeń i nowej aranżacji pałacowych wnętrz powstał na podstawie dokumentacji konserwatorskich i nieznanych wcześniej archiwalnych fotografii. Po przeprowadzeniu prac konserwatorskich pałacowe salony są bliższe oryginałowi z czasów, gdy mieszkała tu rodzina Herbstów.

2. *Herbstowie. Historie niedokończone*

otwarcie: 20.09.2013

kuratorki: Dorota Berbelska, Magdalena Michalska-Szalacka

Wystawa, przygotowana na podstawie nowo odkrytych archiwalnych materiałów, opowiada historię dwóch pokoleń rodziny Herbstów, która miała znaczący wpływ na rozwój Łodzi. Ekspozycja w Muzeum Pałac Herbsta w niekonwencjonalny sposób pokazuje losy właścicieli obiektu w kontekście dziejów Łodzi przełomu XIX i XX wieku.

3. *Galeria Sztuki Dawnej*

2.10.2019–do odwołania

kuratorka: Dorota Berbelska

W Galerii Sztuki Dawnej prezentowane są wybrane, najciekawsze dzieła z kolekcji sztuki polskiej i europejskiej, w tym obrazy zaliczane do arcydzieł malarstwa polskiego. Można obejrzeć zarówno obiekty pochodzące z rodzinnego zbioru Kazimierza Bartoszewicza, jak i dzieła zakupione do muzealnej kolekcji w latach 30. XX w. oraz te, zgromadzone przez łódzkich fabrykantów stanowiące o wyjątkowości zbiorów. Pozyskanie nowych przestrzeni ekspozycyjnych w Muzeum Pałac Herbsta umożliwiło prezentację dzieł sztuki dawnej, które nie były udostępniane publiczności od 1992 r.

Ekspozycje czasowe:

1. *Korowód. Edward Dwurnik i widma historii*

9.07 – 26.09.2021

kuratorka: Katarzyna Kończal

W Muzeum Pałac Herbsta w okresie wakacyjnym prezentowane były dzieła Edwarda Dwurnika, które wzbogaciły naszą kolekcję dzięki darowi profesora Romana Zarzyckiego. Wystawa była okazją do ponownego

przyjrzenia się twórczości artysty w zderzeniu z tradycją polskiego malarstwa, z którą prowadził burzliwy dialog. Owo zderzenie było zarazem punktem wyjścia do refleksji nad naszymi narodowymi mitami, które Dwurnik krytycznie i ironicznie eksplorował. Wystawa stanowiła zaproszenie do odbycia fantasmagorycznej podróży po polskim imaginarium.

Wystawy poza siedzibą ms:

1. *R.H. Quaytman. The Sun Does Not Move. Chapter 35*
Fundação de Serralves, Museu de Arte Contemporânea, Porto
15.10.20-21.02.21

kurator: Jarosław Suchan

Kolejna odsłona wystawy „R. H. Quaytman. Słońce nie porusza się. Rozdział 35”, korespondującej z twórczością Kobro i Strzemińskiego, którą wybitna amerykańska malarka przygotowała w 2019 roku specjalnie dla msł. Została zaprezentowana w siedzibie Serralves w Porto, jednego z najważniejszych muzeów sztuki współczesnej w Europie.

2. *DIE ÖKONOMIE DES SCHENKENS: Joseph Beuys, Polentransport 1981*

Instytut Polski w Düsseldorfie
22.11.2021 - 4.02.2022

kurator: Maciej Cholewiński

W sierpniu 1981 roku Joseph Beuys wraz z rodziną przyjechał do Łodzi z wyjątkowym darem - przekazał Muzeum Sztuki w Łodzi ponad 700 swoich dzieł. Akcja, którą nazwał „Polentransport 1981”, była powtórzeniem gestu jaki dokładnie 50 lat wcześniej wykonał Władysław Strzemiński, kiedy przekazał nowo tworzącej się instytucji publicznej kolekcję dzieł najwybitniejszych artystów światowej awangardy, dziś znaną jako Międzynarodowa Kolekcja Sztuki Nowoczesnej grupy „a.r.”. Działanie Beuysa była także wyrazem wsparcia dla rodzącej się właśnie w Polsce „Solidarności”, którą artysta postrzegał jako urzeczywistnienie jego idei „rzeźby społecznej”. Wystawa prezentuje dokumentację fotograficzną wizyty Beuysa w Łodzi.

3. *CODEx SUBPARTUM*

Marres Huis voor Hedendaagse Cultuur, Maastricht
18.12.2021-6.02.2022

kurator: Michał Libera

kurator MS: Daniel Muzyczuk

Wystawa „Codex Subpartum” jest drugim z kolei pokazem tego projektu. Pierwszy prezentowany był w Muzeum Sztuki w Łodzi pomiędzy 12 kwietnia a 8 czerwca 2019 roku, jako jedna z odsłon projektu „Prototypy”. W jego ramach zaproszeni artyści i artystki używali dzieł z zasobów muzealnych do prób modelowania współczesnej rzeczywistości. W projekcie udział bierze troje muzyków (czek) i artystów (ek) – Michał Libera, Barbara Kinga Majewska i Konrad Smoleński. W kolejnych tygodniach twórcy i twórczyni wezmą na warsztat nowy utwór muzyczny, który zastąpi poprzedni. Każdy z utworów inspirowany jest jednym z ośmiu dzieł, pochodzących z kolekcji Muzeum Sztuki w Łodzi.

Wydarzenia dodatkowe:

1. Międzynarodowy kongres CIMAM 2021 Annual Conference: *Under Pressure. Museums in Times of Xenophobia and Climate Emergency*. Konferencja CIMAM to największe i najistotniejsze międzynarodowe spotkanie kuratorów i dyrektorów instytucji prezentujących sztukę współczesną i nowoczesną. W 2021 roku, w dniach 5-7 listopada, odbyła się w Polsce, w formie hybrydowej. Gospodarzami wydarzenia są Muzeum Sztuki w Łodzi i NOMUS Nowe Muzeum Sztuki (Dział Muzeum Narodowego w Gdańsku). W kongresie wzięło udział 250 uczestników z całego świata.

2. Projekt *Niezauważalne dla oka. Warsztaty spirytualne* wieńczący cykl wykładów dla studentów ASP. Muzeum Sztuki w Łodzi już po raz szósty podjęło współpracę z Akademią Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego, tworząc studentkom i studentom możliwość współpracy z artystkami i kuratorkami w ramach projektu artystyczno-edukacyjnego. W ramach tej edycji mentorką była Katarzyna Kozyra, która zaproponowała uczestnikom i uczestniczkom podjęcie tematu duchowości i niematerialności. <https://niezauwazalne-dla-oka.msl.org.pl>

3. *Artystka Artystce* (tytuł roboczy) to rozpoczęty w 2021 roku projekt jaki kontynuowany i udostępniony publiczności zostanie w 2022. Muzeum Sztuki we współpracy z kolektywem artystek Frakcja przygotowuje cykl filmów o twórczości polskich artystek związanych z grupą i kolekcją MS. Fragmenty dokumentacji działań performatywnych twórczych są w nim kanwą do opowieści o praktyce artystycznej i jej inspiracjach. Międzypokoleniowa grupa Frakcja zrzesza artystki i teoretyczki sztuki pracujące w Łodzi, przedstawicielki wielu mediów, działające na pograniczu takich dziedzin jak sztuka instalacji, performance, video-art, malarstwo, rzeźba czy research as art. Celem grupy jest popularyzacja sztuki tworzonej przez kobiety, zarówno poprzez wspólne wystawy członkiń grupy, jak i spotkania oraz dyskusje dotyczące obecności kobiet w polu sztuk wizualnych. Projekt *Artystka Artystce* prezentuje sylwetki członkiń kolektywu w dialogu z twórczynią jakiej praca znajduje się w kolekcji Muzeum Sztuki, jak np. Alicja Bielawska, czy Jadwiga Sawicka. *Artystka Artystce* to projekt, który przygląda się nie tylko twórczości współczesnych artystek ale także służy wymianie doświadczeń, czy dyskusji nad wyzwaniem jakie towarzyszą produkcji artystycznej.

4. *Avantgarde Museum*. Zrealizowana wspólnie z globalną platformą internetową e-flux projekt on-line stanowiący kolejną odsłonę wieloletniego programu poświęconego badaniu pierwszych muzealnych inicjatyw podejmowanych przez awangardę w Rosji, Stanach Zjednoczonych, Niemczech i Polsce. Strona internetowa oparta została na materiałach zgromadzonych podczas prac nad publikacją „Awangardowe muzeum”. Ich wybór wydobywa główne wątki projektu oraz podaje je w atrakcyjnej wizualnie i funkcjonalnej formie.

5. Cykl: *Wystawy na antresoli*; tytuł ekspozycji: *Praca: Dokumentacja Wyobraźni. Wybór z kolekcji internetowej*, 9 marca – 28 maja 2021. W obliczu kryzysu pandemicznego Muzeum podjęło dialog z historycznym gestem Łászla Beke, prosząc grupę współpracujących z instytucją artystek i artystów o nadesłanie odpowiedzi na hasło, które stało się tytułem prezentacji. Wśród prezentowanych w galerii biblioteki MS prac znalazły się cyfrowe fotografie Jadwigi Sawickiej i Oskara Dawickiego oraz fotomontaż Sanji Iveković, wydruki dzieł-plików Alessandro Bosettiego, Caroliny Caycedo, Suzanne Treister i duetu Wojtek Dada / Rafał Jakubowicz, a także projekt rzeźby Moniki Zawadzki i wideo Alana Butlera.

6. Cykl: *Wystawy na antresoli*; tytuł ekspozycji: *Siedmiodniowe spotkanie z Romanem Opalką – fotografie Janusza Wolińskiego*, 8 czerwca – 24 września 2021. Wybór zdjęć stanowiących cykl zatytułowany „Relacja fotograficzna: Siedmiodniowe spotkanie z Romanem Opalką, Dąbrówno koło Grunwaldu, około 1975 r”. Prezentacja w galerii biblioteki MS.

7. Cykl: *Wystawy na antresoli*; tytuł ekspozycji: *Książki galerii Czyszczenie Dywanów*, 5 października -31 grudnia 2021. Wybór unikatowych wydawnictw stworzonych przez twórców niezależnej i nielegalnej galerii Czyszczenie Dywanów, działającej w Łodzi w stanie wojennym. Ich autorami są Adam Paczkowski i Radosław Sowiak Jedną z ich aktywności było tworzenie różnego rodzaju unikatowych wydawnictw: książek artystycznych, zbiorów tekstów, czasopism poza kontrolą państwa i cenzury. Na wystawie pokazane zostały prace powstałe zarówno w latach 80. XX wieku podczas funkcjonowania galerii, jak i późniejsze, wykonane przez Adama Paczkowskiego po 1989 roku. Prezentacja w galerii biblioteki MS.

Całkowity koszt produkcji wystaw za IV kwartały 2021 roku to: 1.643.499,14zł

- Finansowanie własne, współorganizacja = 272.320,14zł, tj. 16,57%
- Finansowanie z dotacji podmiotowej MKDniS = 822.879,00zł, tj. 50,07%
- Pozostałe środki (w tym koszty dotacji celowych) = 548.300,00zł, tj. 33,36%

b) Działania edukacyjne

ms1; ms2

1. Liczba przeprowadzonych lekcji muzealnych 1-12.2021: 396

Liczba osób biorąca udział w wydarzeniach edukacyjnych 1-12.2021: 6 824

2. cykliczne programy edukacyjne organizowane przez Muzeum

- „Okieł Władysława Strzemińskiego. Teoria Widzenia / Historia widzenia” – wykłady;
- „Awangardowe Muzeum” – wykłady;
- „Atlas Nowoczesności” – wykłady;
- „Familia do kwadratu” – warsztaty;

- „Pół kwadrata małolata” – warsztaty;
- „Małuchy w muzeum” – warsztaty;
- „ms club” – spotkania klubu wolontaryjnego dla dorosłych;
- „Migiem o sztuce” – oprowadzania w PJM;
- „Zmysły w muzeum” – oprowadzania, spotkania i warsztaty dla osób z niepełnosprawnością wzroku;
- „Muzeum za 1 klik” – lekcje muzealne online.

Zorganizowano 298 działań stacjonarnych.

Łącznie skorzystało z nich w siedzibach ms1 i ms 2 5103 osób.

Ze względu na zaistniałą sytuację epidemiczną działalność edukacyjna prowadzona przez Muzeum przeniesiona została w dużym stopniu do Internetu: w okresie 1-12.2021 zostało przeprowadzonych 98 działań online. Skorzystało z nich 1721 gości.

3. działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami i grup wykluczonych

- Spotkanie z cyklu „Niedziela w muzeum” pt. *Muzeum dostępne* 20.06.2021: oprowadzanie po wystawie z audiodeskrypcją i tyflomateriałami, multisensoryczne warsztaty dla osób z niepełnosprawnością wzroku, działania dla osób z wyzwaniami kognitywnymi.
- Spotkanie z cyklu „Niedziela w muzeum” pt. *Dajesz wiarę?* 3.10.2021: oprowadzanie po wystawie z tłumaczem PJM, wykład tłumaczony na PJM.
- Rezydencja edukacyjna w Szczekocinach „Henryk Stażewski. Promienisty / Henryk Stażewski do kwadratu” 4-9.09.2021 we współpracy z Zespołem Szkół w Szczekocinach: cykl wykładów i warsztatów oraz akcja artystyczna, poświęcone twórczości Henryka Stażewskiego.
- Współpraca w ramach „Korpusu Solidarności – Programu Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Długoterminowego” na lata 2018-2030 – Stowarzyszeniem „Centerko” w obszarze aktywizacji wolontariuszy w programie Narodowego Instytutu Wolności.
- Opracowanie audiodeskrypcji wybranych dzieł i ogólny opis wystaw - „Osuwisko”, „Czuła uwaga”, „Erroryzm”, „Pałac”, „Praca, praca, praca”, „Awangardowe Muzeum”, „Ziemia znów jest płaska”, „Leopold Buczkowski. Przełoty historii. Przelotne obrazki.” - oraz zainstalowanie tabliczek brailowskich z kodami QR odsyłającymi do w/w audiodeskrypcji - dedykowane osobom niewidomym.
- Opracowanie trasy zwiedzania wystawy „Awangardowe Muzeum” i zainstalowanie taśm prowadzących na podłodze oraz punktów uwagi oraz opracowanie i zlecenie do realizacji profesjonalnych tyflografik umieszczonych na stałe w przestrzeni wystawy.
- opracowanie tyflomap do wystawy „Awangardowe Muzeum” i „Ziemia znów jest płaska”.
- Oprowadzanie osób niewidomych z audiodeskrypcją na żywo i tyflomateriałami po wystawach: „Atlas Nowoczesności. Przemieszczenia”, „Czuła uwaga”, „Pałac”, „Praca, praca, praca”, „Awangardowe Muzeum”, „Ziemia znów jest płaska”, „Leopold Buczkowski. Przełoty historii. Przelotne obrazki.”.
- Warsztaty dla dzieci ze szkół specjalnych w Łodzi na wystawie „Atlas Nowoczesności. Przemieszczenia”.
- Warsztaty twórcze i zwiedzanie wystawy „Atlas Nowoczesności” dla podopiecznych Warsztatów Terapii Zajęciowej w Łodzi.
- Warsztaty i zwiedzanie wystawy „Awangardowe Muzeum” dla członkiń i członków Klubu Świadomej Młodzieży przy „Autism Team”.
- Wykład o historii Muzeum Sztuki Łodzi dla osób z niepełnosprawnością wzroku i słuchu, realizowany z audiodeskrypcją i tłumaczony na PJM w przestrzeni edukacyjnej.
- Oprowadzanie kuratorskie z audiodeskrypcją na żywo po wystawie „Erroryzm”, „Awangardowe Muzeum” i „Ziemia znów jest płaska” - dedykowane osobom niewidomym.
- Wykłady i warsztaty online przybliżające twórczość Katarzyny Kobro i Władysława Strzemińskiego - dedykowane osobom niewidomym.
- Regularne wykłady dla osób w kryzysie psychicznym – stała współpraca z poradnią zdrowia psychicznego.

- Opracowanie audiodeskrypcji budynków ms1 i ms2: audiodeskrypcja fasad budynków oraz audiodeskrypcja funkcjonalna obu budynków.

Muzeum Pałac Herbsta

1. ilość przeprowadzonych lekcji muzealnych 1-12.2021: 229
liczba osób biorąca udział w wydarzeniach 1-12.2021: 3 684

2. cykliczne programy edukacyjne organizowane przez Muzeum Pałac Herbsta

- „Rodzinny kalejdoskop” – warsztaty;
- „Kulturalne rendez-vous” – cykl wykładów dla dorosłych;
- „Tytułem wstępu. W kilku słowach o pałacu Herbsta” – wykład;
- „Wokół historii Herbstów. Prawdy, mity, konteksty” – cykl wykładów poświęconych rodzinie Herbstów oraz historii Łodzi;
- cykliczne działania edukacyjne online na FB MPH: „Wokół historii Herbstów. Prawdy, mity, konteksty”; „Pałac w zbliżeniach”; „Spotkania z malarstwem”; „Zadania dla małych... i nie tylko”; „Podszepty online”; cykl spotkań z okazji jubileuszu #30latMPH; „Kącik historyczny”
- warsztaty i wykłady edukacyjne online „Muzeum za jeden klik. Twórcza edukacja on-line” dla grup szkolnych oraz gości indywidualnych.

Ponadto organizowane były wydarzenia jednorazowe. Należy wymienić tu spotkania: „Czas na ogród” – sobotnie spotkania w przypałacowym ogrodzie: warsztaty dla dorosłych oraz dla dzieci (31.07.2021 i 28.08.2021) oraz „Z przedświąteczną wizytą u Herbstów”- sobotnie spotkanie we wnętrzach pałacu: warsztaty interaktywne dla dorosłych oraz dzieci (11.12.2021).

3. działania na rzecz osób niepełnosprawnych i grup wykluczonych

3. „Podszepty” – projekt dedykowany osobom niewidzącym; audiodeskrypcja do cyklu online Spotkania z malarstwem
4. „Muzeum?!? A co to?” – projekt skierowany do podopiecznych domów dziecka, ognisk wychowawczych, świetlic środowiskowych realizowany w formie warsztatów
5. „Pałacowe zuchy” – projekt skierowany do podopiecznych Fundacji Gajusz (dzieci z chorobami onkologicznymi, ale także zdrowego rodzeństwa) – w 2021 roku prowadzono zajęcia warsztatowe dla rodzeństwa dzieci chorych, będących pod opieką Fundacji Gajusz oraz mam chorych dzieci.

Ze względu na zaistniałą sytuację epidemiczną działalność edukacyjna prowadzona przez Oddział MPH przeniesiona została w dużym stopniu do Internetu, zrealizowano 51 działań online dla 680 uczestników.

Kwota poniesionych wydatków na działania edukacyjne za IV kwartały 2021 roku wynosiła 46.702,14zł.

Finansowanie z dotacji podmiotowej MKDNIŚ = 39.750,26zł, tj. 85,11%

Finansowanie ze środków własnych = 6.951,88zł, tj. 14,89%

II Działalność naukowa (w tym wydawnicza)

a) Publikacje

Publikacje Muzeum Sztuki

1. Katarzyna Kobro. Ruch czasoprzestrzeni
red. Katarzyna Słoboda, Małgorzata Jędrzejczyk
ISBN 978-83-66696-14-3

2. The Museum: A Real Utopia
red. Marta Skłodowska
ISBN 978-83-66696-16-7

3. Herbstowie. Historia fabrykantów (wyd. 2 uzupełnione)

red. Dorota Berbelska, Magdalena Michalska-Szałacka
ISBN 978-83-66696-19-8

4. Leopold Buczkowski. Przebłył historii, przelotne obrazy
red. Agnieszka Karpowicz, Paweł Polit
ISBN 978-83-66696-13-6

5. *Czuła uwaga. Urszula Czartoryska wobec fotografii*
broşura do wystawy
ISBN 978-83-66696-09-9

6. *Jasmina Cibić. Pałac*
folder do wystawy

7. *Erroryzm. Agnieszka Kurant*
broşura do wystawy
ISBN 978-83-66696-10-5

8. *Praca, praca, praca (praca). Céline Condorelli & Wendelien van Oldenborgh*
broşura do wystawy
ISBN 978-83-66696-11-2

9. *Korowód. Edward Dwurnik i widma historii*
broşura do wystawy
ISBN 978-83-66696-12-9

10. *Ziemia znów jest płaska*
broşura do wystawy
ISBN 978-83-66696-17-4

11. *The Earth is Flat Again*
broşura do wystawy
ISBN 978-83-66696-18-1

Publikacje współwydane

1. *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Philosophica. Ethica-Aesthetica-Practica*, „Krytyka artystyczna dwudziestolecia międzywojennego. Między estetyką filozoficzną i sztuką nowoczesną – cz. 1”
Nr 36 (2020)
wyd. Muzeum Sztuki w Łodzi, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego
red. Agnieszka Rejniak-Majewska, Paweł Polit

2. *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Philosophica. Ethica-Aesthetica-Practica*, „Krytyka artystyczna dwudziestolecia międzywojennego. Między estetyką filozoficzną i sztuką nowoczesną – cz. 2”
Nr 35 (2020)
wyd. Muzeum Sztuki w Łodzi, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego
red. Agnieszka Rejniak-Majewska, Paweł Polit

3. *Bauhaus – nauczanie / nowy człowiek*
wyd. Muzeum Sztuki w Łodzi, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego
red. Małgorzata Leyko
ISBN MSŁ 978-83-666-96-06-8

4. *Katarzyna Kobro. The Movement of Space-Time*
red. Katarzyna Słoboda, Małgorzata Jędrzejczyk
współwydanie z wyd. Koenig
ISBN 978-83-66696-15-0

5. *Bogusław Schaeffer B.S. JAZZ Kuba Sokołowski / Piotr Zabrodzki Bólt Records 2021*
płyta CD współwydana przez Muzeum Sztuki w Łodzi i Ośrodek Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża”

Publikacje pracowników wydane poza miejscem pracy wyrażone w liczbach: 23

Inne:

„Kalejdoskop kultury”

współpraca merytoryczna przy tworzeniu półrocznika

b) Program publiczny

Program publiczny realizowany jest w różnorodnych formach takich jak: wykłady, seminaria, spotkania z artystami i kuratorami, dyskusje, sesje naukowe, projekcje filmowe, ale również długofalowe programy badawcze i publikacje. Spotkania organizowane są jako samodzielne prezentacje wybranych zagadnień w ramach prowadzonych programów badawczych oraz jako kontekst dla wybranych wydarzeń w Muzeum Sztuki, przede wszystkim wystaw. Z uwagi na reorganizację pracy spowodowanej sytuacją epidemiczną, program publiczny w pierwszym kwartale 2021 roku był realizowany online. Ze względu na duże zasięgi wydarzeń organizowanych w ten sposób jesienią kontynuowano regularne spotkania warsztatowe online, umożliwiając uczestnictwo publiczności spoza Łodzi, także z zagranicy.

Stopniowo powracając do wydarzeń stacjonarnych w drugim i trzecim kwartale, w ramach programu publicznego zorganizowane zostały wydarzenia towarzyszące aktualnym wystawom głównie oprowadzania kontekstowe, jak i letni cykl kina plenerowego w ogrodzie Muzeum Pałac Herbsta.

W ramach publicznego programu naukowego zrealizowano następujące działania:

- na początku 2021 kontynuowano zainaugurowany w poprzednim roku cykl seminariów towarzyszących wystawie „Prototypy 04: Agata Siniarska. Osuwisko” prowadzonych przez dr hab. Dorotę Golańską;
- jak co roku w semestrze wiosennym prowadzono cykl zajęć muzealnych dla studentów historii sztuki i kulturoznawstwa;
- w lutym rozpoczęto organizację cyklu dyskusji „Muzeum Przyszłości” w ramach kolejnych spotkań omawiając wizje przyszłości obecne w praktyce artystycznej współczesnych twórców, przyszłość instytucji w świecie cyfrowym, architekturę i urbanistykę przyszłości w kontekście instytucji kultury oraz strategię rozwoju muzeów przyszłości;
- w semestrze wiosennym prowadzone były także wykłady dla studentów Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi;
- w ostatnim kwartale roku zorganizowano cykl warsztatów kreatywnego pisania pt. HOWTOLOGY prowadzony przez Olę Drendę z udziałem takich autorów jak Red Cell / Ben Eastham / Calla Henkel / Steph Kretowicz. W trakcie kolejnych spotkań międzynarodowe grono uczestników miało możliwość współpracy z specjalistami w dziedzinie dramaturgii czy krytyki artystycznej.

Liczba wykładów i spotkań zorganizowanych w ramach programu publicznego: 61

Liczba wykładów pracowników wygłoszonych poza Muzeum: 32

c) Program naukowo – badawczy

- projekt pod roboczym tytułem „Opowiedzieć Muzeum” mający na celu zebranie historii mówionych z osobami, które dawniej pracowały w Muzeum na rozmaitych szczeblach i stanowiskach, ze szczególnym naciskiem na pracę polegającą na opiece nad bogatą kolekcją dzieł sztuki. Projekt badawczy ma na celu prześledzenie efektów pracy wielu pokoleń muzealników, które składają się na historię instytucji, poświęconej opiece nad dziedzictwem;

- wieloletni projekt badawczy, „Awangardowe Muzeum”, zainaugurowany w 2017 roku międzynarodową konferencją „Muzeum awangardy czy awangardowe muzeum? Kolekcjonując to, co radykalne”. Jego częścią

jest wydana pod koniec 2020 roku publikacja „Awangardowe Muzeum”, zaś zwieńczeniem projektu jest wystawa pod tym samym tytułem otwarta 15 października 2021 oraz projekt on-line zrealizowany we współpracy z globalną platformą internetową e-flux;

- projekt badawczy „Leopold Buczkowski”, którego celem jest wszechstronne opracowanie merytoryczne spuścizny artystycznej Leopolda Buczkowskiego (1905-1989), którego kilkaset prac – obrazów olejnych, prac na papierze i rzeźb – zostało włączonych do kolekcji Muzeum Sztuki w Łodzi w 2019 i 2020 roku. Zwieńczeniem projektu jest wystawa monograficzna otwarta 29 października 2021;

- udział Jarosława Suchana w międzynarodowym projekcie badawczym „Museums Revisited” prowadzonym przez British Council i mającym na celu zdiagnozowanie sytuacji i potrzeb muzealnego sektora;

- udział Jarosława Suchana w „Museum Watch Governance Management Project”, międzynarodowym projekcie badawczym zainicjowanym przez CIMAM wraz INTERCOM, ICOM SEE i ICOM Poland, mającym na celu rozpoznanie problemów pojawiających się na styku instytucja-organizator oraz wypracowanie kodeksu dobrych praktyk;

- przygotowywanie wspólnie z Content Committee CIMAM programu konferencji naukowej, która towarzyszyła kongresowi CIMAM w Łodzi i Gdańsku (5-7 listopada 2021);

- współorganizacja konferencji naukowej „O naukowości muzeów” (3-4 grudnia 2021) wspólnie z Narodowym Instytutem Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów, która miała na celu przyjrzenie się szeroko pojętej aktywności i produkcji badawczo-dyskursywnej (badaniom nad kolekcją i kulturą artystyczną, działalności wystawienniczej) w obrębie instytucji muzealnych, jako formom działalności naukowej.

- projekt we współpracy z Polsko-Amerykańską Komisją Fulbright: podczas swojego pobytu w Polsce w ramach programu Fulbright Specialist, badaczka i kuratorka Joanna Szubińska skupiła się na postaci Urszuli Czartoryskiej w kontekście szerszych procesów takie jak strategię kuratorskie, budowanie kolekcji czy funkcjonowanie lokalnego środowiska artystycznego.

III Zarządzanie zbiorami

a) Muzealia

1. Charakterystyka zbiorów, polityka zakupów

Kolekcja sztuki XX i XXI wieku Muzeum Sztuki w Łodzi jest najstarszym i jednym z najważniejszych zbiorów sztuki nowoczesnej i współczesnej w tej części Europy. Kierunek rozwoju kolekcji Muzeum Sztuki w Łodzi wyznacza z jednej strony awangardowe dziedzictwo stanowiące o tożsamości instytucji, z drugiej strony działalność programowa, rozumiana jako zbiór refleksji i praktyk, które je kontynuują, przekształcają i aktualizują.

Zakupy do kolekcji realizowane są corocznie w oparciu o środki pochodzące z programu Narodowa Kolekcja Sztuki Współczesnej Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu. Większość dzieł nabywanych z tego programu trafiła do Muzeum do końca września. W ostatnim kwartale 2021 dotarły prace Jakuba Czyszczenia. Ponadto w ostatnim kwartale do kolekcji zaoferowane lub włączone w darze zostały prace Marka Rogulskiego i Piotra Wyrzykowskiego (w trakcie kończenia formalności), Alessandro Bosettiego, Jasminy Cibic, Celine Condorelli, Igora i Svetlany Kopystianskich, Sharon Lockhardt (w trakcie kończenia formalności), oraz poszerzona wersja filmu Józefa Robakowskiego.

Nabytki do kolekcji Muzeum Pałac Herbsta trafiają okazjonalnie; w większości są to dary. MPH nie posiada budżetu na poszerzanie kolekcji.

2. Magazynowanie:

Przechowywanie zgromadzonych zbiorów sztuki XX i XXI wieku odbywa się w warunkach zapewniających ich właściwy stan zachowania i bezpieczeństwo oraz w sposób dostępny do celów naukowych. Służą temu przestrzenie magazynowe w dwóch budynkach: ms1 i ms2. Na magazyny w budynku ms1 składa się sześć przestrzeni. Wśród nich są pomieszczenia nowopowstałego budynku magazynu studyjnego, w tym dwa

udostępniane są do zwiedzania przez gości muzeum. W budynku ms2 mieszczą się ponadto trzy inne przestrzenie magazynowe.

Magazyny zbiorów sztuki (malarstwo, rzemiosło artystyczne, meble) dawnej znajdują się na terenie MPH.

3. Zbiory

Muzealia – zakupy w 2021 r. (stan na dzień 31.12.2021 r.) – **47 poz. za łączną kwotę 1.234.395,- zł**

ms¹, ms² – 47 poz. za łączną kwotę 1.234.395,- zł

MPH – 0 poz.

Muzealia – dary w 2021 r. (stan na dzień 31.12.2021 r.) - **33 poz. za łączną kwotę 1.767.669,86 zł**

ms¹, ms² – 32 poz. - za łączną kwotę 1.767.469,86 zł

MPH – 1 poz. – za kwotę 200,- zł

Ruch muzealiów - wypożyczenia do Muzeum Sztuki w Łodzi (od instytucji i od osób fizycznych): **99 wpisów | 145 skreśleń**

Ruch muzealiów - wypożyczenia z Muzeum Sztuki w Łodzi (tylko do instytucji): **188 wpisów | 142 skreśleń**

Ilość pozycji inwentarzowych w 2021 r. (ms1, ms2, MPH) – stan na dzień 31.12.2021 r.: **własne 14421 | depozyty 858**

Liczba obiektów zdigitalizowanych w 2021 r.: **825**

b) Zbiory archiwalne i biblioteczne

1. Charakterystyka zbiorów:

Zbiory biblioteki kształtowane są jako księgozbiór fachowy z zakresu historii sztuki i pokrewnych nauk humanistycznych. Obejmują księgozbiór liczący ponad **46 tys.** pozycji inwentarzowych, w tym ponad **27 tys.** katalogów wystaw krajowych i zagranicznych oraz katalogi wystaw polskich od lat sześćdziesiątych XX wieku. Najcenniejsze dokumenty, dotyczące głównie szeroko rozumianej awangardy oraz archiwa, przechowywane są w zbiorach dokumentacji specjalnej.

2. Magazynowanie:

Przechowywanie zbiorów odbywa się w warunkach zapewniających ich właściwy stan zachowania i bezpieczeństwo, umożliwiając dostęp do nich w celach naukowych. Zbiory udostępniane są prezencyjnie (wypożyczenia tylko dla pracowników). Powierzchnia magazynów wraz z czytelnią to około 200 m².

3. Zbiory biblioteczne:

Zakupy w roku 2021 (stan na dzień 31.12.2021 r.) – **49** jednostek inwentarzowych za łączną kwotę **3.424,92 zł**

Dary w roku 2021 (stan na dzień 31.12.2021 r.) – **161** jednostek inwentarzowych (w tym 1 ujawnienie) za łączną kwotę **19 233,81 zł**.

Ilość pozycji inwentarzowych w roku 2021 (stan ogólny księgozbioru na dzień 31.12.2021): **46 766** jednostek inwentarzowych.

Ruch zbiorów - wypożyczenia do Muzeum Sztuki w Łodzi (od instytucji i od osób fizycznych): brak.

Ruch zbiorów - wypożyczenia z Muzeum Sztuki w Łodzi (tylko do instytucji): 2 wpisy; 1 skreślenie.

Dodatkowo: zdigitalizowano i częściowo opublikowano (w tym born digital) materiały inwentarzowe oraz spoza inwentarza (spisy biblioteczne) w liczbie: 418 (tu: jednostki inwentarzowe z podkartami, druki ulotne, dokumentacja wystaw).

c) Konserwacja

Przeprowadzone w IV kwartały 2021r. konserwacje: **42 pełnych | 63 częściowych | 569 zabezpieczających**

Stany zachowania (wykonana w MS) :

Użyczenia – 207

Wypożyczenia – 226

Razem: st. zach. - 433

Opisy stanów zachowania w wersji elektronicznej: 68

Znakowanie obiektów wpisanych do inwentarza: 383

Dodatkowo zrealizowano warsztaty na temat konserwacji papieru oraz poprowadzono wykład na temat funkcjonowania pracowni konserwatorskiej w MS dla studentów Chemii Uniwersytetu Łódzkiego.

Prowadzenie praktyk dwóch studentek z ASP z Łodzi

IV Zarządzanie zasobami ludzkimi

a) Dialog społeczny

W 2021 r. (na dzień 31.12.2021) w Muzeum działały dwie organizacje związkowe oraz zawiązała się tymczasowa struktura trzeciej organizacji związkowej. Do chwili obecnej, pracownicy nie skorzystali z uprawnień wyboru swojego przedstawicielstwa w postaci Rady Pracowników ani nawet Społecznego Inspektora Pracy.

Pracodawca na bieżąco informuje organizacje związkowe o sytuacji Muzeum. W okresie sprawozdawczym, w instytucji nie miały miejsca spory zbiorowe, nie odnotowano także innych incydentów naruszających zasadę dialogu społecznego.

Niestety w roku 2021, coraz wyraźniej wśród przedstawicieli związkowych padają uzasadnione żądania płacowe. Zaobserwować można narastające niezadowolenie społeczne wśród personelu, spowodowane regularnymi wzrostami płacy minimalnej, co powoduje spłaszczenie wynagrodzeń i w konsekwencji zrównanie uposażenia pracowników na najniższych stanowiskach z pracownikami wysoko wykwalifikowanymi.

b) Komunikacja

W okresie sprawozdawczym oprócz ustawowego dialogu społecznego oraz konsultacji z zakładowymi organizacjami związkowymi działającymi w Muzeum, Dyrekcja MS aktywnie wykorzystuje inne drogi komunikacji do prowadzenia stałego dialogu z pracownikami tj.:

- organizuje zebrania przedstawicieli poszczególnych komórek organizacyjnych (ze względu na pandemię również w trybie on-line);
- zwołuje cykliczne spotkania robocze zespołów projektowych z zachowaniem wytycznych dotyczących zapobieganiu epidemii. Obecnie spotkania mają formę zarówno zdalną, jak i osobistą;
- prowadzi rozmowy indywidualne z pracownikami;
- regularnie przesyłana jest poczta elektroniczna w postaci newsletterów informująca o bieżących działaniach prowadzonych przez Muzeum;
- jako narzędzie komunikacji wykorzystywana jest platforma elektroniczna Adonis, System elektronicznego Obiegu Dokumentów, poczta elektroniczna;
- w 2021 przeprowadzono szkolenia dla kadry kierowniczej średniego szczebla z nowych środków komunikacji, a mianowicie z paneli pracowniczych i kierowniczych, które umożliwią szybki kontakt z komórką HR instytucji i znacznie ułatwią ewidencjonowanie i rozliczanie pracy pracowników.

c) Zarządzanie zasobami ludzkimi

Sytuacja zagrożenia epidemicznego nie miała w okresie sprawozdawczym zasadniczego wpływu na zarządzanie Muzeum. Skala przedsięwzięć oraz pracochłonność zaplanowanych działań wymaga ciągłego utrzymywania stabilnej struktury zarządzania, co gwarantuje w każdej sytuacji przejrzystość i ciągłość procesów realizowanych w ramach działalności statutowej Muzeum. Nie odnotowano opóźnień w związku z pracą pracowników w zakresie realizacji zadań merytorycznych i administracyjnych, wręcz, jeżeli chodzi o pracę w trybie zdalnym zaobserwowano zwiększenie efektywności realizowanych zadań. Pracownicy są zdyscyplinowani, na bieżąco regulują zakres pracy w trybie zdalnym i regularnie przesyłają raporty. Wśród grupy pracowników merytorycznych i administracyjnych, którzy mają możliwość ze względu na charakter pracy realizacji zadań w trybie zdalnym stwierdzono zmniejszenie liczby absencji chorobowych, uprawnień opiekuńczych na członków rodziny, korzystanie w ograniczonym stopniu z uprawnień do urlopu wychowawczego.

By podnosić kwalifikacje kadry kierowniczej i wszystkich pracowników zaplanowano środki na szkolenia, które są regularnie wykorzystywane. Pracownicy chcący podnieść swoje wykształcenie są wspomagani na bieżąco, wykazując potrzeby szkoleniowe oraz formując odpowiednie ich uzasadnienie oraz stopień wykorzystania zdobytej wiedzy w pracy. Podejmowane w Muzeum działania w obszarach przywództwa, promowania szkoleń i

innych form podnoszenia kwalifikacji, przekazywania uprawnień, reagowania na zmiany, które mogą wpływać na kształtowanie się potrzeb i oczekiwań odbiorców, tworzą kulturę organizacyjną Muzeum. Sytuacja zagrożenia epidemicznego spowodowała, iż pracownicy głównie wykorzystywali narzędzia e-learningowe zarówno płatne, jak i bezpłatne.

d) Kształtowanie polityki płacowej i rotacja kadr

Postępujące od 2018 roku istotne zmiany formalno-prawne – m. in. znaczne podwyżki ustawowej płacy minimalnej oraz stawki godzinowej dla umów zleceń – spowodowały, iż Muzeum stanęło przed koniecznością zwiększenia poziomu zatrudnienia o kilkadziesiąt osób (ze 123 do 150). Przyczyną takiej sytuacji stał się brak opłacalności outsourcingu niektórych usług administracyjnych, przede wszystkim związanych z utrzymaniem czystości budynków, obsługą galerii i niektórymi pracami remontowymi. Kolejno na wzrost obsady pracowniczej do planowanych 150 osób, miało wpływ konieczność zatrudnienia nowych pracowników w ramach trwałości projektów POiŚ zakończonych w 2019 r. oraz zatrudnienia dodatkowych osób, w celu realizacji projektu UE w ramach programu „Polska Cyfrowa” w 2020 r. Niestety rok 2021, charakteryzował się wysokim stopniem rotacji pracowników na wszystkich szczeblach struktury, wzrasta niezadowolenie spowodowane brakiem zmian wynagrodzeń pracowników wysoko wykwalifikowanych i regularnym, corocznym wzrostem wynagrodzeń pracowników niskowykwalifikowanych. Muzeum, jako pracodawca przestało być atrakcyjne pod względem uposażenia, wzrost cen kosztów utrzymania sprawia, iż pracownicy wolą zmienić pracę i przejść z prestiżowej instytucji kultury do sektora prywatnego lub do innych instytucji gdzie mają możliwość awansu zawodowego oraz znacznie wyższych profitów płacowych.

Jest to tym bardziej druzgocące dla instytucji, że odchodzą wysoko wykwalifikowani specjaliści, z ogromnym zasobem wiedzy, których zastąpienie nowym pracownikiem bez doświadczenia, ma wpływ na obniżenie efektywności realizowanych celów statutowych. Drastycznie wzrasta ryzyko działalności związane z zasobami ludzkimi.

IV kwartał 2021 został zamknięty ze stanem zatrudnienia na poziomie 147,25 etatów / 151 osób (stan na dzień 31.12.2021).

Średnie wynagrodzenie miesięczne wynagrodzenie z wypłatami jednorazowymi szacowane było na poziomie około 4 909,07 zł brutto z wypłatami jednorazowymi (w tym wynagrodzenia w ramach projektu pn. „Cyfrowe udostępnienie zasobów Muzeum Sztuki w Łodzi”, działanie nr: 2.3 Cyfrowa dostępność i użyteczność informacji sektora publicznego poddziałanie nr: 2.3.2 Cyfrowe udostępnienie zasobów kultury w ramach programu operacyjnego Polska Cyfrowa).

Średnie zatrudnienie za IV kwartały 2021 - 142,92 etaty/139,23 osoby (w tym etaty w ramach projektu pn. „Cyfrowe udostępnienie zasobów Muzeum Sztuki w Łodzi”, działanie nr: 2.3 cyfrowa dostępność i użyteczność informacji sektora publicznego).

Wykonanie funduszu osobowego płać na koniec IV kwartału 2021 roku zamknięto na poziomie 8 201 877,74 zł (w tym wynagrodzenia w ramach projektu pn. „Cyfrowe udostępnienie zasobów Muzeum Sztuki w Łodzi”, działanie nr: 2.3 Cyfrowa dostępność i użyteczność informacji sektora publicznego).

V Zmiany w zarządzaniu mieniem: Brak

VI Inwestycje

1. Ze środków europejskich:

a) Cyfrowe udostępnienie zasobów Muzeum Sztuki w Łodzi

Program Operacyjny Polska Cyfrowa

całkowity koszt realizacji projektu: 4 994 130,11 PLN

przyznano dofinansowanie ze środków POPC w kwocie: 3 751 425,54 PLN

przyznano dofinansowanie ze środków MKDNIŚ w kwocie: 679 359,96 PLN

projekt w trakcie realizacji

2. Ze środków krajowych:

a) Rozwój kolekcji Muzeum Sztuki w Łodzi - etap X

Program Ministra KDNiŚ Narodowa Kolekcja Sztuki Współczesnej

Całkowity koszt realizacji projektu: 1 235 295,00 PLN

Przyznano dofinansowanie w kwocie: 1 050 00,00 PLN

Zadanie zakończone

b) Rewitalizacja ogrodu Muzeum Pałacu Herbsta 2021 r. – etap IV

Program Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

Całkowity koszt realizacji projektu: 34 638,05 PLN

Przyznano dofinansowanie w kwocie: 30 718,00 PLN

Zadanie zakończone

c) Bieżące prace konserwatorsko-restauracyjne stolarki okiennej w Powozowni Muzeum Pałac Herbsta

Całkowity koszt realizacji zadania: 147 600,00 PLN

Zadanie zakończone

VII Współpraca krajowa i zagraniczna

a) Współpraca krajowa:

Muzeum podejmuje oraz kontynuuje współprace krajowe w różnych obszarach działań merytorycznych, skupionych przede wszystkim wokół współtworzenia wystaw czasowych, działań naukowych, wydawniczych oraz popularyzatorsko-edukacyjnych. W sprawozdawanym okresie Muzeum:

- Wydało pierwszy oraz przygotowywało drugi numer czasopisma naukowego, którego Muzeum jest partnerem merytorycznym, „Kalejdoskop Kultury” (w wersji papierowej i internetowej: <https://kalejdoskopkultury.pl/>) wydawanego przez Akademię Sztuk Pięknych, Uniwersytet Łódzki oraz Państwową Wyższą Szkołę Filmową, Telewizyjną i Teatralną w Łodzi;
- prowadziło współpracę z Fotofestiwałem w Łodzi w celu współprodukcji wystaw „Czuła uwaga. Urszula Czartoryska wobec fotografii”, „Erroryzm. Agnieszka Kurant” oraz przy seminarium badawczym „Urszula Czartoryska wobec fotografii”;
- prowadziło wspólne przygotowania z Muzeum Narodowym w Gdańsku oraz Narodową Galerią Zachęta do tegorocznego kongresu CIMAM;
- współpracowało z Centralnym Muzeum Włókiennictwa w Łodzi oraz Galerią Spectra przy budowaniu programu towarzyszącego kongresowi CIMAM;
- współpracowało wydawniczo z Fundacją Automaton, czego efektem było wydanie płyty „BSCH, B.S JAZZ. Bogusław Schaeffer”;
- współpracowało z Instytutem Goethego w Warszawie w związku z przygotowywaną przez Muzeum wystawą Marka Sobczyka, nawiązującą do akcji „Polentransport” Josepha Beuysa (w 2021 r. przypada 40-sta rocznica akcji) oraz wpisania jej w ogłoszony w Niemczech rok Josepha Beuysa;
- przygotowało akcję „Niedziela w Muzeum: Muzeum dostępne” we współpracy z Fundacją Misch-Masch z Kalisza;
- kontynuowało współpracę naukową, polegającą przede wszystkim na prowadzeniu wspólnych projektów badawczych oraz seminariów, a także wspieraniu kształcenia kierunkowego studentów z: Uniwersytetami Łódzkim i Jagiellońskim, Akademią Sztuk Pięknych, Akademią Muzyczną, Uniwersytetem Medycznym;
- w ramach działań popularyzatorsko-edukacyjnych Muzeum współpracowało z: Polskim Związkiem Głuchych, Fundacją bez barier, Fundacją Prodeste, szpitalem psychiatrycznym z Czechosłowackiej i „Kochanówką”, Szpitalem im. Korczaka, Fundacją Gajusz, Fundacją „Promyczek”, Spółdzielnią Socjalną FADO, z Fundacją „Szansa dla niewidomych”, z Fundacją „De Facto”; z Fundacją JiM;
- współpracowało z łódzkimi placówkami przy przygotowaniu Nocy Muzeów on-line: Muzeum Kinematografii, Centralnym Muzeum Włókiennictwa, EC1, Muzeum Archeologicznym i Etnograficznym
- współpracowało z Korpusem Solidarności, wspierając projekt wolontaryjny;
- współpracowało z Zespołem Szkół w Szczekocinach, realizując wspólnie akcję artystyczną oraz cykl wykładów i warsztatów poświęconych twórczości Henryka Stażewskiego;
- współpracowało z klubami wolontaryjnymi innych instytucji kultury (w tym klubem Zachęty oraz MSNu).

b) Współpraca zagraniczna:

W ramach współpracy międzynarodowej Muzeum:

- kontynuowało rozpoczętą w 2012 roku współpracę z Museum of Modern Art w Nowym Jorku w ramach programu C-MAP (Contemporary and Modern Art Perspectives), analizującego aktywność artystyczną w regionach do niedawna marginalizowanych przez kulturowe centra Zachodu. Muzeum Sztuki jest

- instytucjonalnym partnerem w badaniach dotyczących Europy Środkowo-Wschodniej. Wzajemne poznanie i wymiana doświadczeń instytucji pionierskich w zakresie budowania kolekcji sztuki nowoczesnej mają stanowić punkt wyjścia dla dalszych wspólnych przedsięwzięć;
- przeniosło monograficzną wystawę R. H. Quaytman „The Sun Does Not Move. Chapter 35” do Fundação de Serralves w Porto, jednego z najważniejszych muzeów sztuki nowoczesnej w Europie;
 - wspólnie z Zarządciem CIMAM kontynuowało prace nad kongresem CIMAM zaplanowanym na listopad 2021. Za organizację przedsięwzięcia odpowiadać będzie Muzeum Sztuki w Łodzi oraz Muzeum Narodowe w Gdańsku;
 - współpracowało z Latvian Centre for Contemporary Art (Łotwa) przy wystawie wokół twórczości Wacława Szpakowskiego w MS.
 - Muzeum Sztuki współpracowało również z szeregiem instytucji nad organizacją wystawy Celine Condorelli i Wendelien van Oldenborgh. Są wśród nich: Mondriaan Fund, Ramdom, FRAC Lorraine, Metz (Francja), Tenerife Espacio de Las Artes, Teneryfa (Hiszpania), Muzeum Sztuki w Łodzi (Polska), South London Gallery, Londyn (Wielka Brytania) i MACRO (Włochy), Italian Council
 - prowadziło współpracę w ramach projektu naukowego „Awangardowe Muzeum” m.in. z Yale University Art Gallery, Sprengel Museum Hannover, Beinecke Rare Book & Manuscript Library;
 - Muzeum współpracowało z Instytutem Polskim w Mińsku nad cyklem pokazów tematycznych prezentujących kolekcję Muzeum Sztuki w Łodzi na stronach online Instytutu. W okresie sprawozdawczym ukazały się trzy pokazy tematyczne: „Przebliski historii. Obrazy Leopolda Buczkowskiego”, „Kolekcja fotografii Urszuli Czartoryskiej” oraz Międzynarodowa Kolekcja Sztuki Nowoczesnej Grupy „a.r.”
 - współpracowało z Marres Huis voor Hedendaagse Cultuur, Maastricht nad przeniesieniem tam wystawy MS zatytułowanej Codex Subpartum;
 - współpracowało z e-flux nad platformą internetową poświęconą projektowi Awangardowe muzeum;
 - Jarosław Suchan został zaproszony, by dołączyć do grupy BIZOT skupiającej dyrektorów kilkudziesięciu najważniejszych muzeów na świecie. Grupa ta powstała w 1992 i służy jako platforma wymiany poglądów, wypracowywania dobrych praktyk oraz wzmacniania współpracy między wiodącymi instytucjami muzealnymi;
 - Jarosław Suchan był członkiem jury Art Museum Award przyznawanej przez European Museum Academy. Nagroda jest przyznawana w celu uhonorowania i wyróżnienia projektów muzealnych, które wykorzystują sztukę w innowacyjny, pionierski i kreatywny sposób, odwołując się do aktualnych zjawisk społecznych, które są głównym wyzwaniem dla współczesnego społeczeństwa;
 - Paweł Polit, oceniał propozycje referatów zgłoszonych na konferencję Belgian Art on Paper in a European Perspective. 1918-1950, organizowaną w ramach projektu „BePaper” administrowanego przez Royal Museums of Fine Arts of Belgium, jako członek „BePaper committee”;
 - Paweł Polit, brał udział w seminarium online dotyczącym projektu „BePAPER” administrowanego przez Royal Museums of Fine Arts of Belgium, jako członek „BePaper committee”, 15.12.2021;
 - Paulina Kurc-Maj, brała udział w przygotowawczych spotkaniach online organizowanych przez Muzeum w Ołomuńcu, czechy w związku z planowanym uczestnictwem w panelu dyskusyjnym organizowanym przez Olomouc Museum of Art. / Central European Forum (SEFO) and Palacký University
 - Maja Wójcik, Daniel Muzyczuk oraz Paulina Kurc-Maj, brali udział w Online-Treffen – deutsch-polnischer Museumsaustausch – Stiftung Genshagen / Spotkania online – polsko-niemiecka wymiana muzealna – Fundacja Genshagen;
 - współpraca z Latvian Centre for Contemporary Art, National Gallery of Art in Lithuania, Art Museum in Malmo (Sweden) and OFF-Biennale Association in Budapest (Hungary) w ramach projektu From Complicated Past Towards Shared Futures, który otrzymał finansowanie z programu Kreatywna Europa. W jego ramach odbywają się wystawy, warsztaty i projekty edukacyjne;
 - Daniel Muzyczuk - kuratorskie opracowanie ekspozycji poświęconej grupie a.r. w ramach projektu Group Dynamics w Lenbachhaus w Monachium;
 - Muzeum kontynuowało standardową współpracę zagraniczną, wynikającą z wypożyczania dzieł z kolekcji m.in. z: Qatar Museums; Centre Georges Pompidou, Paryż; Stiftung Kunstmuseum, Stuttgart; Museum of Modern Art, Nowy Jork; Kunstmuseum Basel; Tate Modern, Londyn; Moderna Galerija w Ljublanie; Metropolitan Museum of Art, Nowy Jork; CAC, Wilno; Museum of Contemporary Art, Belgrad; Meet Factory, Praga; Jewish Museum, Moskwa; ARKEN Museum of Modern Art, Dania; Lenbachhaus, Monachium i Museum Serralves w Porto.

VIII Inne

a) Kontrole:

1. kontrola przeprowadzona przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Łodzi w dniu 13 maja 2021 r

Kontrola planowa pn. „Kontrola przestrzegania przepisów przeciwpożarowych” w związku z otrzymanym pismem Dyrektora Zarządu V Służby Ochrony Państwa, przekazany za pośrednictwem Łódzkiej Komendy Wojewódzkiej w Łodzi;

2. kontrola przeprowadzona przez Inspekcję Ochrony Środowiska

Kontrola planowa pn. „Przestrzeganie przepisów i decyzji administracyjnych w zakresie ochrony środowiska” dotycząca Muzeum Pałac Herbsta, ul. Przędzalniana 72, 90-338 Łódź

3. kontrola przeprowadzona przez Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego

Kontrola planowa pn. „Realizacja działań statutowych przez Muzeum Sztuki w Łodzi”

b) Frekwencja

W czterech kwartałach 2021 roku frekwencja na wydarzeniach organizowanych przez Muzeum Sztuki w Łodzi wyniosła **111 020** osób. Od 20 marca do 5 maja br. Muzeum Sztuki było zamknięte dla zwiedzających ze względu na sytuację pandemiczną, ponadto od 20 czerwca do 1 października br. trwała modernizacja wystawy stałej w ms2, „Atlas nowoczesności. Kolekcja sztuki XX i XXI wieku”. W związku z pandemią Muzeum liczne swoje działania przeniosło do przestrzeni on-line. W terminie od 1 stycznia do 31 grudnia br. liczba ich zarejestrowanych odsłon na wszystkich kanałach internetowych Muzeum wyniosła **3 333 618**.